

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati pett vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knafljova ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Katastrofalen potres v Hercegovini in Dalmaciji

Na tisoče porušenih hiš. — Velike človeške žrtve.

Danes zjutraj je zadela jugozapadno Jugoslavijo silna potresna katastrofa. — Najhuje so prizadete Hercegovina, Dalmacija in Kosovo polje. — Ljudje brez strehe, obleke in hrane. — Prekinjene brzojavne zveze.

Sarajevo, 14. februarja. Danes zjutraj okrog 1/2 5. so čutili v Sarajevu in v vsej okolici izredno močne potresne sunki, ki so trajali nad pol minute. V mestu je nastala prava panika. Ljudje so bežali iz hiš na prosto. Mnogo hiš je močno poškodovanih, skoraj po vsem mestu pa so porušeni dimniki. Glasom vesti iz Metkovića in Gabele je bilo tam porušeni mnogo hiš, ter je več družin brez strehe. Potres so čutili po vsej Bosni, Hercegovini in Južni Dalmaciji.

— Mostar, 14. februarja. Danes zjutraj je zadela mesto in okolico strahovit potres, kakršnega se ne spominjajo niti najstarejši ljudje. Posledice so naravnost katastrofalne. Skoro nobena hiša ni ostala nepoškodovana. Ljudje so v zgodnjih jutranjih urah, ko je bilo občutiti prvi sunek, zapustili stanovanja ter zbežali na prosto. Po ulicah so se odigravali grozni prizori. Kljub hudemu mrazu so ljudje skoro v samih srcah begali po mestu ter iskali svoje. Vojaštvo, policija in ognjegasci so vršili varnostno službo ter odpremili begunce na varna mesta. Več oseb je mrtvih. Telefonske in brzojavne zveze z mestom in okolico so večinoma prekinjene.

Center potresa je bil v Lublinju, kjer je povzročil potres nepregledno škodo. Nad 30 hiš je skoro popolnoma porušeni. Poštno postopje in trgovina duhana sta v razvalinah. Število človeških žrtev še ni znano. Že po dosedanjih podatkih se čeni škoda na več milijonov dinarjev. V vseh okoliških vaseh je potres povzročil velika razdejanja. Več tisoč oseb je brez strehe.

Split, 14. februarja. Iz južne Dalmacije poročajo o katastrofalnem potresu, ki je danes zjutraj v vseh krajih povzročil večjo škodo. Prizadeta sta tudi Šibenik in Makarska, kjer je porušeni mnogo hiš in ubiti več ljudi. Mnogo sto družin je brez strehe. Število človeških žrtev ni znano. Točnejši pregled katastrofe je zaenkrat še nemogoč, ker so porušene vse telefonske in brzojavne zveze.

V Perkoviću v Dalmaciji se je odkrušil velik kos brega ter zasul več hiš. Dva otroka sta mrtva, 12 oseb pa pogrešajo.

— Beograd, 14. februarja. Iz Sarajeva poročajo o katastrofalnem potresu, ki so ga zabeležili tudi beogradski seizmografi. Epicenter potresa leži med Lublinjem in Dubrovnikom. Na Kosovu polju se je pogreznil velik kompleks zemlje ter je popolnoma izginilo več hiš. Koliko je katastrofa zahtevala človeških žrtev, še ni mogoče dognati, ker so prekinjene vse zveze.

Mnogo žrtev je zahtevala katastrofa tudi v Dalmaciji. Železniška postaja in več drugih poslopj v Metkoviću je popolnoma porušeni. Zelo hudo sta prizadeta šibeniški in makarski srez.

Beogradska potresna stanica je izdala danes komunikacijo, v katerem pravi, da je bil zabeležen prvi potresni sunek ob 4:44:2. Potresni sunki so se v malih presledkih ponavljali, tekom 20 minut je bilo zabeleženih 19 sunkov.

Na potresnih postajah v Zagrebu, Sarajevu in Mostarju je bil sunek tako močan, da so bile igle aparatov odbite.

Iz južnih krajev prihajajo vesti, da je ljudstvo popolnoma obupano. Zlasti hudo sta prizadeta Bosna in Hercegovina, kjer je lansko leto poplava uničila vse pridelke in so razsajali v zadnjem času tako silni snežni zameti, da je bil vsak promet onemogočen ter se je ponekod pojavila že lakota. Potres je uničil mnogo hiš in je mnogo družin brez strehe in brez vseh živil. Vlada je naročila podrejenim oblastem, naj ukrepejo vse potrebno, da se nudi težko prizadetemu prebivalstvu prva pomoč. V najhuje prizadete kraje je odposlano vojaštvo.

— Zagreb, 14. februarja. Vesti, ki so dospеле tekom popoldneva iz bližnjih pokrajin, dokazujejo, da je katastrofa, ki jo je povzročil jutranji potres, mnogo večja, kakor se je sprva domnevalo. V vsej Bosni in Hercegovini ni skoraj hiše, ki bi ostala nepoškodovana. Število človeških žrtev znaša več sto. Zlasti hudo sta prizadeta Mostar z okolico in Šibenik. Potres se je občutil tudi po vsej ostali državi, vendar pa posledice drugod niso bile tako velike. V Beogradu so čutili le neznatne potresne sunki.

Ljubljana, 14. februarja. Potresni sunki je bil danes zjutraj zabeležen tudi v Ljubljani ter ga je občutilo mnogo ljudi. Po dosedanjih poročilih iz okolice potres v Sloveniji ni povzročil nikake škode in je ostal večinoma neopažen. Tudi ljubljanska potresna opazovalnica ni zabeležila, ker so seizmografski aparati pokvarjeni.

vak Aca Stanojevič je včeraj popoldne odpoval. Popoldne je imel še sestanek s predsednikom Narodne skupščine Markom Trifkovičem. Kakor se dozna iz poučenih krogov, je njegova pomirjevalna akcija ostala brezuspešna. Zatrjuje se, da je Aca Stanojevič osebno proti zopetnemu sprejemu Jovanovičevega kluba v radikalno stranko. Tudi Uzunović stoji na tem stališču, vendar pa se on v tej zadevi ni veliko eksponiral, ker vlada v radikalnem centru gledi zopetnega sprejema Jovanovičevcev razdvojeno naziranje.

Kongres železničarjev in brodarjev v Beogradu

— Beograd, 14. februarja. Izredni kongres Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev, ki ga je sklical demisijski odbor, je danes v Beogradu v bivšem prometnim ministrom A. Vaso Jovanovičem, je bil včeraj zaključen. V soboto popoldne je zborovala beogradska sekcija, popoldne se se sestali delegati iz vse države k predkonferenci ter izvolili redakcijski odbor za resolucijo in kandidacijski odbor.

Na včerajšnjem izrednem kongresu so govorili temperamentno nastopali za obrambo svojega stanu v moralnem in materialnem pogledu. Ponovno je bila izvoljena dosedanja uprava, ki bo vodila posle do rednega kongresa v juliju.

Resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, apelira na prometnega ministra in Narodno skupščino, da se pred izglasovanjem proračuna prometnega ministristva v plenu Narodne skupščine povsaj krediti za izplačevanje delavskih mezd v ekspeditivni službi in delavnicah na ono višino, ki je za sedanje stanje neobhodno potrebna. To naj se provizorno reši potom posebnega člena v finančnem zakonu, po uredbah pravilnika za razdeljevanje milostinje. Definitivno pa naj se uredi z novim pravilnikom o pomožnem osebju. Resolucijo je ponovno izvoljena uprava danes predložila prometnemu ministru z vsemi ustmenimi pojasnili in predlogi.

GLAVNI ODBOR DAVIDOVIČEVE STRANKE

— Beograd, 14. februarja. Glavni odbor Davidovičeve demokratske stranke je imel včeraj sejo, na kateri se je konstituiral. Splošno se je opazilo in mnogo komentiralo dejstvo, da se seje ni udeležil dr. Voja Marinković, ki je v minulem tednu podal ostavko na članstvo glavnega odbora. Za predsednika glavnega odbora je bil izvoljen Ljuba Davidović, za I. podpredsednika Krsto Timotijević, za II. podpredsednika Jovo Krstelj, za III. podpredsednika pa dr. Sagadin.

Ljubljansko prebivalstvo v letu 1926

Število porok in porodov nazaduje, pada pa tudi umrljivost. — Koliko in kake bolezni smo imeli. — Zdravstveno stanje je zadovoljivo.

Mestni fizikat je izdelal poročilo o življenju in umiranju ljubljanskega prebivalstva v l. 1926. Iz zanimive statistike posnemamo: Prebivalstva šteje mesto Ljubljana približno 57.000.

POROKE IN PORODI.

Porok je bilo tekom leta 1926 — 667 (leta 1925 — 688).

Otrok se je rodilo: 1516, med njimi 61 mrtvorjenih (leta 1925 — 1588), od rojencev je bilo 1157 rojenih v porodnišnici, od teh 347 takih, kojih matere stalno bivajo v Ljubljani; druge matere so prišle z dežele v ljubljansko porodnišnico. Zakonskih novorojenčkov je bilo 1259, nezakonskih 257, dečkov se je rodilo 805, deklic 711.

V Ljubljani zadnja leta število porok in porodov pada.

UMIRANJE.

Izmed stalno v Ljubljani stanujočih je umrlo l. 1926 684 oseb (leta 1925 687). Umrljivost Ljubljančanov je bila torej 12,0 na tisoč prebivalcev.

V zadnjih letih so bile številke umrljivosti za ljubljansko prebivalstvo tele: 1920 14,8 odst., 1921 16,2 odst., 1922 14,9 odst., 1923 13,9 odst., 1924 13,0 odst., 1925 12,5 odst., 1926 12 odst. na tisoč. Splošno zdravstveno stanje, v kolikor se kaže v umrljivosti, je torej prav ugodno, umrljivost zadnja leta stalno pada in jo dosegajo le najbolj zdrava mesta.

Izmed tujcev, to je takih oseb, ki so prišle iz drugih občin zaradi zdravljenja v ljubljanske bolnice in zavode, je tu umrlo 501 oseba.

V starosti do 1. leta je umrlo 153 otrok, od 0 do 5 let 223 otrok, v dobi 5—15 let 44 otrok, v dobi 15 do 30 let 171 oseba, od 30—50 let 246 oseb, v dobi 50—70 let 285 oseb, nad 70 let 216 oseb.

NALEZLJIVE BOLEZNI.

Jetika je zahtevala 98 žrtev izmed prebivalstva (1923 — 145, 1924 — 101, 1925 — 104), od vseh umrlih je umrlo 14,9% za jetiko. Tujcev iz drugih občin je umrlo 106 za jetiko. Glavni vzrok, da število jetičnih ne pada, so pač slaba nehygienjska stanovanja, zasilna in prenapolnjena, nepravilna prehrana radi splošne draginje in brezposelnosti. Opetovano moramo poudariti, da je ustanovitev dispanzerja za bolne na pljučih nujna potreba in bi dispanzer v boju proti jetiki dosegel brezdvoma one lepe uspehe, kakor jih je v drugih mestih.

Za trebušnim tifuzom je obolelo 26 domačinov, od teh je ena oseba umrla. Tujih občanarjev je umrlo 6.

Griza se je pojavila tekom leta v treh primerih, od katerih je eden smrtno končal. Javljeni so le bakteriološko ugotovljeni primeri tifusa in grize.

Za škrlatinko je leta 1926 obolelo 65 otrok, umrlo jih je 5, iz drugih občin v bolnici 6.

Davica je bila naznanjena 71 krat; umrlo je 5 domačin in 5 tujih otrok. Število davice je proti lanskemu letu narastlo skoraj na dvojno število.

Ošpice so začetkom leta 1926 bile precej razširjene, javljenih je bilo 46 primerov; umrli ni noben otrok. Tujci so umrli štirje.

Epidemična otprljivost tilnika je bila javljena 3 krat, 2 bolnika sta umrla.

Dušljivi kašelj je bil prijavljen v 60 primerih, vsi otroci so ozdraveli, tujih otrok v bolnici umrlo 6.

Tetanus, Encefalitis, sta zahtevala po eno smrtno žrtev.

Ervsipelas je bil javljen štirikrat en bolnik je umrl; razven tega je še umrlo Steklina: Tekom leta 1927 se je javilo 44 oseb, ki so bile ugriznane od psov, pet oseb je bilo poslanih v Pasteurjev zavod v Celje, radi suma stekline pri psu, ki jih je ogrizel. Zbolela ni nobena oseba na steklini.

Razkuževanje se je izvršilo po nalezljivih boleznih 249krat, največkrat pri jetiki.

Leta 1926 je bilo treba radi nastopa škrlatinke le eno šolo zapreti za 14 dni, sicer so ostali zaprti le posamezni razredi za čas razkužbe šolske sobe; pri nastopu kake nalezljive bolezni pri šolskem otroku je šolski zdravnik vsakokrat pregledal otroke dotičnega razreda in jih nadzoroval glede infekcije.

Strogo po veljavnih predpisih je zahteval mestni fizikat pri vsaki prijavi nalezljivi bolezni potrebno izolacijo bolnika in vršil tozadevno kontrolo,

Pri škrlatiniki, davici, tifusu je zahteval oddajo bolnika v bolnico, ker je izolacija doma le v izvanrednih primerih mogoča.

Posebni infektjski bolniški voz prepelje takega bolnika v bolnico, ter je za te prepeljave in za takojšnjo razkužbo bolniške sobe uvedena stalna služba pri mestnem fizikatu v Mestnem domu.

ZDRAVSTVENA SKRB.

Cepjenje proti kozam se je izvršilo pri 914 otrocih prvič — ponovno cepjenje v šolah pri 751 učencih.

Zdravnikov, izvršujočih zdravniško privatno prakso je bilo v Ljubljani 76. Babic je bilo 27.

Brezplačna ordinacija bolnim neimovitim se vrši vsak delavnik ob 10. v ordinacijski sobi v Mestnem domu. Zglašilo se je tekom leta 850 strank za brezplačno ordinacijo. Za zdravniške obiske na domu in dobivanje zdravil so znašali tozadevni lekarniški stroški Din 20.000.

Reševalna postaja je prepeljala 1739 bolnikov, oziroma ponesrečenec, od teh 530 z rešilnim avtomobilom, druge z rešilnimi vozovi.

Mestni vodovod se je izpeljal leta 1926, po sledečih cestah: Gospodstvska cesta, Ahacjeva cesta, Masarykova cesta, Koritkova ulica, Majstrova ulica, Mišičeva cesta, Bežigrad, Murnikova ulica, Linhartova ulica, Aleševčeva cesta, Kolonija Bajta, Orlova ulica, skupna dolžina 3223 m. Na novo je bilo priklapljenih 155 hiš. Poraba vode je bila največja dne 17. avgusta 1926 in sicer 12.474 m³; najmanjša pa dne 1. novembra 1926 in sicer 8202 m³, torej na osebo 218, oziroma 144 litrov.

Javna kopališča je v higijenskem oziru nadzoroval mestni fizikat. V mestni kopeli v Prečni ul. je bilo lani 31.422 obiskovalcev. — Mestno kopališče ob Ljubljani je bilo odprto od 19. junija do 26. septembra ter je imelo 14.754 obiskovalcev.

Mestna cestna kanalizacija se je razširila leta 1926, po Groharjevi ulici, Jančičevi ulici, Lattermanovem drevo-redu, po Masarykovi cesti, po Stranski poti, Poljanski cesti, Strelški ul., Sentjakobskem trgu, Tržaški cesti, Koloniji „Stan in dom“, med Vožarskim potom in Hrenovo ulico. Skupna dolžina glavnih kanalizacij je 1703 metre. Celotna dolžina glavnih cestnih kanalov je koncem leta 1926, 36 kilometrov.

Mesto Ljubljana ima upravičeni sloves snažnega mesta. Snažne so hiše, snažne ceste, snažne trgovine in gostilnice, v lepem redu so parki in tržišča, kar vse dela prijeten dojem tako domačinu kot tujcu. Naše prebivalstvo po hvalno omenjam — posebno delavstvo — je čisto in snažno, ne hodi v raztrganih in umazanih oblekah, kar priča o marljivosti in pridnosti naših gospodini.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA

Devize. Dunaj 801.— — 804.—, Berlin 13.486 — 13.516, Italija 244.735 — 246.735, London 275.97 — 276.77, Newyork kabel 56.75 — 56.95, Pariz 223.50 — 223.50, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97, Valute. Italija 240.50 — 242.50.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.1375, London 25.1225, Newyork 519.875, Milan 22.475, Pariz 20.45, Praga 15.415, Dunaj 73.25.
— Trst: Beograd 40.61, London 112.25, Curih 444.95.

Seja Narodne skupščine

Nadaljevanje proračunske debate.

— Beograd, 14. februarja. Na današnji seji Narodne skupščine, ki se je pričela ob 10.30, se je začela generalna debata o državnem proračunu. Vsi politični krogi posvečajo skupščinskim razpravam največjo pozornost. V vladnih krogih vlada precejšnja nesigurnost in se splošno opaža, da vlada strogo pazi, da se zbrani vsi poslanci vladne večine.

Na današnji seji je predsednik uvodoma sporočil, da je umrl radikalni poslanec Ante Beširovič. Na njegovo mesto pride Aladar Astanović. Po prečitjanju zapisnika in običajnih formalnostih je skupščina prešla na dnevni red. Prvi je govoril poslanec Voja Veljković (dav.), ki je v svojem govoru ostro kritiziral vladno politiko ter konstatiral, da je proračun fiktiven ter da posamezne postavke niso realne.

Kot naslednji govornik je nastopil bivši trgovinski minister dr. Krajač (rad.), ki je v skoro enournem govoru razpravljal o naši gospodarski politiki. Naglasil je, da znaša poračun v resnici 14 milijard dinarjev, ker niso vpoštetli državni dolgovi in reparacijske dobave. Govornik se je obširno bavil z davčnim vprašanjem, naglašajoč, da davčna moč prebivalstva radi gospodarske krize stalno pada. Radi tega so iluzorne tudi vse proračunske postavke, ki bazirajo na davčnih dohodkih.

Seja ob 13. še traja.

Vedno hujši razdor med radikali

Brezuspešna akcija Ace Stanojevića. — Nasprotstva glede sprejema jovanovičevcev in glede korupcijskih afer. — Pritisk na notranjega ministra, da odstopi.

— Beograd, 14. februarja. V političnem življenju ni bilo včeraj opaziti nikakih važnejših dogodkov. Ministriški predsednik Uzunović se je ves dan mudil v svojem kabinetu, kjer je konferiral s posameznimi ministri. Politični krogi še vedno živahno razpravljajo o položaju vlade. Pri vseh strankah se naglaša, da niso izključena iznenadenja. Če tudi se ministri izkazujejo predsedniku Uzunoviću posrečeni, da odstrani momentane težkoče, ki so nastale radi energične akcije prosvetnega ministra Vučkovića glede fuzije Jovanovičevega kluba z radikalnim klubom, so politični krogi mnenja, da s tem položaj vlade še ne bo stabiliziran. Obstojajo namreč še razna druga vprašanja, preko katerih vlada ne more iti in ki so v stanju, da izpovejo ostre konflikte v sedanjih vladnih koalicijskih.

Najtežje vprašanje predstavlja poročilo anketnega odbora. V vseh političnih krogih se namreč opaža, da vlada v samem radikalnem klubu v tem vprašanju velika zadržanost. Mnogo radikalnih poslancev ni zadovoljnih z načinom rešitve, kakor jo je predlagal v anketnem odboru posl. dr. Hodžar in kakršno je osvojila radikalna večina. Več radikalnih poslancev je izjavilo, da nikakor ne morejo zagovarjati korupcijskih afer ter da bodo manifestirali svoje nezadovoljstvo na ta način, da se bodo abscentirali s skupščinske seje, na kateri se bo razpravljalo o tem poročilu. Ne izključujejo pa tudi možnosti, da bodo glasovali direktno proti Hodžarjevemu poročilu ter zahtevali, da se sprejme pred-

log poslanca dr. Popovića. Zato se vodilni krogi radikalne stranke, zlasti pa pašičevci, trudijo, da bi se razprava o poročilu anketnega odbora kar najbolj zavleka, da bi anketni odbor sestavil o tem tudi poročilo, ki se nanaša na nekatere radikalne obožbe proti članom opozicije. Šele nato naj bi se o obeh poročilih skupno razpravljalo. Radikali računajo, da jim bo na ta način uspelo, da kompromitirajo opozicijske parlamentarne stranke in bi tako radikali pri prihodnjih volitvah lahko sami nastopili s parolo proti korupciji.

V političnih krogih se je splošno opazilo, da se sobotne komemoracijske seje za Nikolo Pašičem niso udeležili niti predsednik vlade Uzunović, niti notranji minister Boža Maksimović, niti izrazita pašičevca Milan Simonović in Krsto Miličević. V političnih krogih se je danes razširila vest, da se je ob istem času vršil na stanovanju nekega odličnega radikalnega politika sestanek, katerega so se udeležili vodilni radikali politiki ter nekatere osebnosti, ki stoji izven politike. Zatrjuje se, da se je na tem sestanku razpravljalo o tem, da je nujno potrebno, da se notranji minister Boža Maksimović čim prej umakne. Baje se bo s te strani izvršil na Maksimovića pritisnjen pritisk, da sam poda svojo demisijo. To naj bi se zgodilo z namenom, da se omogoči razširjenje sedanje vladne koalicije z demokratsko stranko, ki odklanja sedaj sodelovanje radi notranjega ministra.

— Beograd, 14. februarja. Radikalni pr-

Naši parlamentarci na češkoslovaškem

Prihod in prvi pozdravi. — Naši parlamentarci povsod prisrčno sprejeti. — Program poseta. — Odmev v češkoslovaškem tisku

V soboto se je odpeljala 25članska deputacija naše Narodne skupščine na Češkoslovaško, da vrne lanske poset češkoslovaških parlamentarcev Jugoslaviji. Prvi sprejem se je vršil včeraj v Novih Zmakh na Slovaškem, kamor je prišel gostom nasproti iz Prage minister za izenačenje zakonov dr. Gažik z deputacijo čl. parlamenta in senata. Sprejema, ki se je spremenil v impozantno manifestacijo češkoslovaško-jugoslovenskega pobratimstva, so se udeležili korporativno tudi vsi slovaški poslanci in senatorji. Po pozdravnih nagovorih, v katerih so zastopniki češkoslovaške javnosti naglašali pomen poseta jugoslovenskih parlamentarcev za politično, gospodarsko in kulturno zблиžanje obeh narodov, se je odpeljala naša delegacija preko Bratislave in Brna v Prago. Tudi v Bratislavi in Brnu je bil prirejen našim parlamentarcem svečan sprejem. Mnogi so na vseh postajah viharno pozdravljali goste. Včeraj zvečer je prispela delegacija naše narodne skupščine v Prago, kjer se je vršil v salonski čakalnici Wilsonovega kolodvora svečan sprejem. Pred kolodvorom je bila zbrana ogromna množica praškega občinstva, ki je prirejala parlamentarcem burne ovacije.

Češkoslovaška vlada se udeležila oficijelno vseh prireditvev povodom poseta naših parlamentarcev. Program poseta je sledeč: Danes dopoldne ogled Prage, ob 15. prva plenarna seja gospodarske in kulturne komisije. Referenti jugoslovenskega gospodarstva, komisije so posl. Jankovič (gospodarski stiki), posl. Šeferov (carinske tarife), posl. Pavle Radič (poštne zveze), posl. Bahmen (prometna vprašanja). Za češkoslov. gospodarsko komisijo je glavni referent posl. ing. Černý, za kulturno komisijo pa posl. Uhř.

Jutri dopoldne bo posvetovanju referentov obeh komisij. Po posvetovanju se bo vršil sestanek češkoslovaških in naših parlamentarcev, na katerem bo počeščen spomin na pokojnega Jovana Cvijića. Nato priredi praška občina gostom na čast čajanko, zvečer se pa vrši v Narodnem gledališču slavnostna predstava »Libuše«.

V sredo dopoldne se bodo vršile plenarne seje obeh komisij. Popoldne bodo sprejeti naši parlamentarci v avdijenci pri predsedniku Masaryku. Po avdijenci jim priredi zunanji minister dr. Beneš čajanko. Zvečer se vrši v Vinohradskem gledališču slavnostna predstava, potem pa ravnja na jugoslovenskem poslaništvu.

Dogodki križem Jugoslavije

Misteriozen samomor visokega sodnika. — Zopet aretacija bordelskih agentov. — Martino va potovanja. — Študentova ljubezen v izgubljenega dekleta.

Emil Navratil je bil nedavno imenovan za predsednika senata vrhovnega sodišča v Sarajevu. V sredo je izročil posle predsednika okrožnega sodišča svojemu nasledniku in se doma oblekel v salonsko opravo, da se pojde predstaviti predsedniku vrhovnega sodišča. Pa se ni več vrnil.

Iškali so ga, poizvedovali povsod. Vse Sarajevo je govorilo samo o njegovem skrivnostnem nestanku, vsi javni organi so tri dni upravljal filmsko ubrali sledove, pomagala je celo posebna vojaška patrulja. V soboto dopoldne je končno neki seljak prišel javiti, da blizu planarne leži mrtvo truplo.

Našli so Navratila v zapuščenem strelskem jarku, kakršne so avstrijski vojniki ob početku svetovne vojne izkopali za zaščito Sarajeva. Komisija ugotavlja, da se je Navratil ustrelil šele v petek. Pogodil se je v desno senco in je smrt morala takoj nastopiti. Pokojni je ž enakega časa kazal znake velike duševne vznemirjenosti. Zaprtil je samo eno pismo, v katerem se poslavlja od rodbine.

Zalega onih gadnih elementov, ki skušajo za javne hiše dobavljati mlada dekleta, se v naši državi ne da zatreti. Zopet je policija v Novem Vrbsu izsledila dva taka skobca.

Pripeljala sta se v Vrbs v soboto, z avtom, ter se zglasila v internatu ge. Reve, kjer je nastanjenih 25 deklet od 12. do 19. leta. Vprašala sta, ali bo prostora za njuni dve sestr. Upravnica jim je ljubezno razkazala sobe. Ko pa sta trdovratno zahtevala da jima pokaže tudi vsa dekleta, ju je upravnica izgnala in informirala policijo.

Detektivski so takoj začeli vohati za sumljivima prirepecema. V gostilni, kjer sta se nahajala pri kosilu, so ju vzele na piko, toda tako nespretno, da je prvi pohitel na avto in oddiral, drugi pa odnesel pete ob kanalu kralja Petra.

Po naključju je avto radi defekta zastal in se je policija polastila Gjorgija Zesena, ki je star 27 let, krojaški pomočnik, zasledovan od novosadske policije radi raznih tatvin. Hotel je s svojim tovarišem, 22. letnim Mihajlom Jetičem, nabaviti par deklet za zagrebške javne hiše, da si zaslužijo denar za pot v Francijo. Policija je zaplenila pri njem tudi precejšnjo količino opija. Oddan je novosadskemu sodišču. Jetič pa še zasleduje tiralača.

Martin Horvat, star danes 30 let, je do svojega 18. leta pri Varaždinu nosil železniškim delavcem vodo na progo. Potlej so ga vzele v vojaške in posilali na rusko fronto. Ker je bil vajen pohanjanja, mu ni prišlo ležanje v strelskem jarku in je začel v rusko ujetništvo. Tu se je potikal kakor pravcati ruski bosjak in si z delom služil samo hrano in obleko. Pred devetimi meseci se mu je stozilo po mili domovini. Brez vsakih dokumentov mu je usnelo, da se je z beraćem peš pretolkel iz Rusije preko Galicije in Madžarske do Varaždina, prepeva je: »Ja sam Varaždinac, domovine sin«.

Martinek je namreč duševno in telesno malo udarjen na levo plat. Vendar so mu dopovedali, da njegov oče že dolgo služi kot železniški čuvaj nekje pri Sušaku. Martin se je torej spet podal na pot in — kakor se pravi pri nas — pol k nogam, pol peš premeril še zaključeno progo do Sušaka. Tu so ga prijeli stražniki. Zasliševanje je dognelo, da so Martinova konfuzna pripovedovanja istinita. Zdaj iščejo očeta, ker bodo sicer mladiča morali oddati v kak zavod. Bedna usoda mu je rušila vsako normalno eksistenco.

ena sama smreka je poganjala iz skale in iztezala svoje zveržene izrastke nad prepad. Med njimi se je ena veja posebno odlikovala s kaj nenavadno obliko: kakor prečka visilec se je mrko odražala na sinjem nebesnem ozadju.

Ta posebnost je takoj vzbudila Jamesovo pozornost. Njegove oči so zasijale v zlovesnem ognju; prijel je za laso in zavlekel sovražnika k drevesu. Bolečine so Johnsonu vrnile zavest; odprl je oči, v katerih je še vedno žarela smrtna groza, in spoznavši svoj brezupni položaj, je zaječal:

— Saj me vendar ne nameravate ubiti, James Oldsilver?

Nahajal se je na vnožju drevesa, tik ob robu prepada. James se je ustavil, potegnil iz žepa nož, odmeril vrv in jo prerezal. Z očitnim zadovoljstvom je zavezal konec lasa v zanjiko in z ledenim glasom odgovoril:

— Da!

In je pritrdil vrv na vejo.

Mrtvaška bledica je pokrila Johnsonov obraz. Od nepojmljive groze so se mu razprle oči in zobje so mu krčevito

zašklepetali. Hotel je izpregovoriti, toda suho grlo je moglo iztisniti le hripave, nejasne glasove.

James se ni več zmenil za nil. Mirno je opravljal svoj posel in ozil zanjiko okoli Johnsonovega vratu.

— Dovolj!... Dovolj! je zaječal velikan, ves zelen od strahu. Prijatelj dragi, zadosti je komedije!...

Poskušal se je iztrgati toda zanjika mu je že zadrgnila vrat.

— Ona ni mrtva! je zarjunal oči so mu izstopile iz jamic.

Besede so se mu utrile v goitancu. James je skomignil z rameni in potegnil za vrv.

— Na... na... po... moč! je zatulil Big Johnson.

Nepopisna groza je odsevala iz njegovih oči. Tedajci pa so se strmo zagledale v daljo in nova nada mu je prešinila obraz. James se je okrenil in zagledal tropo jezdecev, ki so v najhujšem galopu drevili proti njemu.

— Nikar se ne raduj! Ko bodo oni tukaj, bo že vse končano.

Pograbil je Moža s krinko okrog

pasu, da ga pahne v prepad. Big Johnson se je upiral, kar so mu dale moči. Na ves glas je kričal na pomoč.

Iz dalje so mogli jezdeci videti vse podrobnosti strahotnega prizora. Bližajoča nevarnost, ki je pretela Bigu Johnsonu, jih je vzpodbudila; udarili so po konjih, ki so se zadrževali liki vihra. Isti mah je James začel glasove:

— James!... Stojte!... Počakajte! Mladi moč se je stresel in dvignil glavo; te besede je bila zaklicalca ženska, ki je jezдила na čelu trope.

— Halucinacija! je zaječal. Saj ni mogoče, da bi bila ona!

Roka mu je zadržala in izpustila vrv. Big Johnson je globoko zasopel in vzkliknil:

— Ona je! Da, ona je!... Takoj bo tu... Razložila vam bo... Počakajte! Amazonka se je v diru vzbela v stremehih:

— James! je kliknila. Ne ubijajte!... Počakajte, za božjo voljo!

In tedaj je James Oldsilver vstal in kakor blazen zdijal ženski nasproti.

Zamirajoč od veselja, kakor je popreje zamiral od bolesti se je vrge pod konja, ne meneč se za konjska kopita, ki so ga pretela poteptati. Toda mis Perle je bila izvezbana jahalka; potegnila je za uzdo, konj je skočil v stran, deklica pa se je vrgla iz sedla in padla mladeniču v roke. Ihté sta se objela in obema je prekipelo srce od ganotja.

— Oh, James!... James! Kaj ste hoteli učiniti? je zaječljala.

— Maščevati vas, dragica! je odvrnil hlipaje igralec in pritisnil svoje vroče ustnice na plave mladenkine lase.

V tem so pridirjali tudi ostali jezdeci, poskakali na tla in planili k Možu s krinko, ki se je bil že nekoliko opomogel od prestanega strahu. Prva sta bila pri njem mister Gingle - Bob Staff in pritlikavi črni mož, ki sta ga je a nežno otipavati in preiskovati z upravnogenljivo brižnostjo. In ko sta nekoliko prišla do sapa — očitno sta jima strah in peklenska dirka ostavila svoje sledove —, se je črni mož zakrohotal in s satanskim usmevom dejal:

reprezentanci angleške mornarice in zmagal z 2:0. Gole sta zabila Cindric in Giller. Gradjanski, ki je tekem 8 dni odigral na Malti 5 tekem, od katerih je dve dobil, eno izgubil, a dve odigral neodločeno, se vrača zdaj zopet v Zagreb.

BUDIMPEŠTA: Medmestna tekma Dunaj—Budimpešta je končala neodločeno v razmerju 1:1 (2:1).

DUNAJ: Rapid—Hakoah 4:0 (3:0), BAC—Simmering 2:1 (1:1), FAC—Vienna 2:1 (1:1), Admira—Rudolfshügel 4:3 (2:2), Slovan—Sportklub 4:2 (2:2). Austria—WAC 3:1 (3:1).

Praga: Viktorija, Žižkov—DFC 4:3, Sparta, Kosiře—Rapid 2:1, TFK—Vřšovice 6:0.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 14. februarja 1927; katoličani: Valentin; pravoslavni: 1. januarja, Trifun.

Jutri: Torek, 15. februarja 1927; katoličani: Faust; pravoslavni: 2. februarja, Sretenje.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Pegica mojega srca«. D. — Opera: zaprto.

Kinematografi: Matica: »Madame si ne želi dece«; Dvor: »Faust«; Ideal: »Pratermizzi«.

Predavanja: Ob 18. v dvorani Glasbene Matic: dr. Josip Mantuan o Beethovnovih komornih delih. — Ob 17. v Oficirskem domu komandir žrčne eskadrile iz Novega Sada »O avijatik«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c.; Hočevar, Sp. Šiška.

Jutri: Sušnik, Martini trg; Kuralt, Gosposvetska c.

Solnce zalde danes ob 17.16, vzide jutri ob 1.02 in zalde ob 17.27.

Mesec vzide danes ob 14.52, zalde jutri ob 7.02 in zalde ob 17.27.

Izpred sodišča

HUDO RAZJALJENJE.

Na Notranjem živita blizu Logatca dve kmetici, ki sta že pozabili na ljubezen do bližnjega. Danes sta obe prišli v Ljubljano. Prva, Cila, je prišla ponosno in samozavestno, a druga, Mica, sklonjene glave. Obe sta imeli isto pot — na sodišče.

Lani enkrat sta se namreč skregali. Cila je samo vpila; a Mica je zabellala svoje vpitje z ljubeznivimi psovskami, med katerimi sta se najbolj odlikovali: jalovka in k... Cila je Mico tožila. Obe sta morali še enkrat v Logatec, kjer je bila Mica obsojena na tri dni zapor, a se je pritožila.

Z lepo franžasto ruto je sedela pred ljubljanskim senatom, ki je razpravljal o njenem prizivu. Za njo je sedela Cila, samozavestno kimala z glavo in čakala, kaj bo.

Pa jo je predsednik vprašal, če Mica, ki je reval, ker ima osem otrok, odpusti, da ne bo zaprta.

»Odpustim ji ne, glede zapore mi je pač vseeno.« se je odločno odrezala Cila. Senat je sodbo potrdil in Mica bo morala sedeti.

Zalostno je odšla iz dvorane, a njena nasprotica je zakasljala, pokimala svojemu zastopniku in odjadrila skozi vrata. Zunaj je zaploskala z rokama, pogledala svojo mlado hčerko in kriknila: »Pa smo jo; naj le sedi, kakor je zaslužila!«

Danes

Pratermizzi

v »Kino Ideal«.

Važno za cenjene čitalce

„Slovenskega Naroda“

Da se da cenj. čitalcem »Slovenskega Naroda« še enkrat prilika, da se oskrbijo s srečkami 3. razreda, kajti imam samo še omejeno število dopolnilnih srečk. Vam sves tujem, da si nemudoma naročite po priloženi naročilni karti srečke pri naših srečnejši prodajalni — L. Z. KONJO V BEOGRADU, pri kateri je tudi sedaj v 2. razredu padla premija v iznosu Din 200.000.—, da gotovo imate srečke, dokler niso razprodane.

Stari pregovor pravi: »VSAK JE SVOJE SREČE KOVAČ«.

Zaljublil se je absolviran pravnik v čisto navadno, do fermenta pokvarjeno prostitutko. Najraje z glavo, kdor hoče, res pa je tako. — On je eleganten, vitez, inteligenten, na prvi stopnji visoke karijere. Ona, 22letna, že pet let trguje sama seboj in povzroča policijski neprestano nadlego. Devetindvajsetkrat je že bila kaznovana sodnijsko in policijsko. Za pet let je izgnana iz Zagreba, zdaj so jo radi ponovne reverzije pritirali pred sodnika.

Kakor udarci kladiva padajo sodnikov navedbe iz registra njenih kondukt. Ona molči in brezbrzi strmi pred se, on seže z roko preko potnega čela in stopi pred sodnika z izjavo, da je pripravljen v vsakem pogledu skrbeti za svojo... da, za svojo nevesto.

— Hm, kaj morem pomagati? pravi sodnik. — Aretirana je radi reverzije, jaz jo moram po prestani kazni izročiti policiji.

— Oprostite, prizanesite samo še tokrat! jadicuje ona in prisega, da se bo zares poboljšala.

— Zakaj se niste doslej? se vmeša državni pravdnik. — Vi ste opasna, skrajno opasna ženska.

Sodba se glasi na 14 dni zapor. To je običajna tarifa. Nato sledijo zopet policijske odredbe. Šele čez pet let bo ljubezen študenta in prostitutke dobila v Zagrebu službeno priznanje. Namreč, če se bo ona poboljšala, ali če se on ne bo izpametoval.

Pogreb Frana Drenika

Bila je krasna zimski nedelja, ko so številni znanci in prijatelji spremlili pokojnega Franceta na njegovi zadnji poti na pokopališče sv. Krištofu. Ob 14. je prišel voz z duhovščino, ki je opravila pogrebne verske obrede, pevski zbor »Glasbene Matic« pa je zapel turbošno žalostno ko »Beati mortui«. Nato se je začel pomikati žalni sprevod, ki so ga otvorili nosilci praporov sokolskih društev Ljubljana, Šiška, Vič, Jesenice, dalje »Narodne čitalnice« in »Šišenske čitalnice«. Za prapori so stopali Sokoli vseh ljubljanskih sokolskih društev v krojih in civilu, sledili so gasilci in Šiške in nato razna pevka društva.

Za krsto so stopali sorodniki, zastopniki raznih uradov, stanovskih korporacij in društev ter številno občinstvo. Povsod, kjer se je premikal žalni sprevod, je tvorilo občinstvo gost špalir, da tako izkaže staro sokolskemu borcu na njegovi zadnji poti poslednjo čast.

Pogreb se je ustavil pod mostom na Kette-Murnovi cesti, kjer so pevci zapeli Devono žalostinko »Vigred se povrne«, nato pa se je žalni sprevod pomikal dalje proti pokopališču. Krsto s truplom pokojnika so dvignili prednjaki Ljubljanskega Sokola na svoje rame in jo nesli v cerkev, od tu pa k grobu. »Glasbena Matica« je zapela »Blagor mu«, v imenu JSS pa se je od pokojnega s toplimi besedami poslovil podsavetni starosta br. Bogumil Kajzelj.

Danes

Pratermizzi

v »Kino Ideal«.

Prosveda

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Ponedeljek, 14.: »Pegica mojega srca«. B. Torek, 15.: Zaprto.

Sreda, 16.: »Gobseka«. C. Četrtek, 17.: Zaprto.

Petek, 18.: »Pahljača lady Windermere«. D.

OPERA.

Ponedeljek, 14.: »Ples v maskah«. Gostuje G. Jelačin. A.

Torek, 15.: Zaprto.

Sreda, 16.: »Sevilski brivci«. D.

Četrtek, 17.: »Boris Godunov«. Gostuje Sigmund Zalevski. Izv.

Petek, 18.: Zaprto.

Sobota, 19.: »Rigoletto«. Gostuje Sigmund Zalevski. Izv.

Zopetno gostovanje Sigmunda Zalevskega. Prihodnji četrtek in v soboto gostuje v naši operi slavni ruski bariton Sigmund Zalevski, ki je že pri prvem svojem gostovanju v ljubljanski operi jeseni lanskega leta kot pevec in igralec neoporečen uspeh. Pri tokratnem gostovanju poje zopet našo novo vlogo v Musorgskega »Boris Godunov« in naslovno vlogo v Verdijevem »Rigolettu«. Kot Borisa ga že poznamo. Pred

pričani pa smo, da bo tudi v Rigolettu v največji meri pokazal vse svoje odlične sposobnosti. Vsled tega gostovanja je potrebna mala sprememba že objavljenega repertoarja.

O Beethovnovih komornih delih bo predaval danes, v ponedeljek, ob 18. zvečer v pevski dvorani »Glasbene Matic« dvorni svetnik dr. Josip Mantuan. K predavanju je vstop prost in so vabljeni vsi, ki se zanimajo za dela velikega umetnika. Jutri pa se vrši koncert, kojega spored obsega tri Beethovnovе godalne kvartete, katere izvaja Sevcikov komorni kvartet iz Prage. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni. Koncert se vrši v Filharmonični dvorani ob 20. uri.

Abonente reda A opozarjamo na spremembo opernega repertoarja, po kateri imajo svojo redno predstavo danes, v ponedeljek. Poje se Verdijeva opera »Ples v maskah«. V vlogi Riharda nastopi kot gost tenorist g. Mirko Jelačin.

Danes

Pratermizzi

v »Kino Ideal«.

Sport

Državne smuške tekme

Moško in damsko prvenstvo

Jugoslavije za l. 1927.

Kranjska gora, 13. februarja.

Idealno lep zimski dan smo imeli danes; tudi v tem oziru skoro razvajeni Gorenjci imamo malo enakih. Vležen in stisnjen sneg, nad njim pa že pravo pomladno solnce, bleščeče in žareče, da ti je zimska obleka kar odveč, ako si le dobro obut. Naši gorski mejniki so še lepši in veličastnejši kakor drugače.

Narava se je odela v praznično obleko, da nagradi zimske sportnike, ki so se zbrali te dni iz vseh krajev Jugoslavije, da se udeležijo ali prisostvovalijo današnji smuški tekmi za prvenstvo Jugoslavije. Najbolj sta bili zastopani seveda Gorenjska in Ljubljana, lepa pa je bila udeležba iz ostale Slovenije, iz Zagreba in Beograda. Pokazalo se je vnovič, da postaja ta najlepši vseh sportov pravi narodni sport, ki bo lahko še neizmerne koristi za duševno in telesno zdravje našega prebivalstva, ki pa bo igral vržno vlogo tudi v potrebi, da bomo svojo domovino pred pohlepni tujcem.

Tekme za moško državno prvenstvo se je udeležilo 20 smučarjev, med njimi prvič tudi oficirji, ki so se odrezali izredno dobro. Okrog 30 km dolga proga je bila izpeljana v obliki osmice, tako da so parirali tekmovalci cilj dvakrat. Prvi dve mesti sta zopet odnesli, kakor je bilo pričakovati, oba Janša, in sicer Joško kot prvi v času 2 : 37 : 17,5 in inž. Janko kot drugi v 2 : 38 : 33,5. Tretje mesto si je priporil podporočnik Berislav Petrojevič v 2 : 44 : 41; sledili so mu dr. Stanko Kmet, Hubert Ojcel (Jesenice), Hinko Sircelj (Ljubljana) in drugi, ki so razen dveh vsi prevzeli progo in dospeli na cilj. Prvak države za leto 1927 je torej g. Joško Janša.

V damski tekmi, ki se je vršila na približno 6 km dolgi progi, si je med 5 tekmovalkami priborila zmago in s tem prvenstvo države ga Franja Naglasova iz Ljubljane v času 31:18; druga je bila Dana Kuraltova, tretja Spelca Breitova. Lanskoletna prvakinja Mica Rabičeva iz Mojstrane, ki je kljub svoji influenci tekmovala, je morala na progi izstopiti. Izven konkurence so startale 4 dame, ki so tudi dosegle prav lepe uspehe.

Zelo zanimiva je bila tudi tekma šolske mladine, katere se je udeležilo okrog 30 dekčev z velikim ognjem in lepimi uspehi. Ako ne prej, ko dorastejo ti korenjaki, bomo dobili v smučarskem sportu tekmovalce, ki bodo uspešno lahko nastopali tudi v mednarodnih konkurencah.

Tekmi so polnostevitno prisostvovali udeleženci oficirskega smučarskega tečaja v Kranjski gori; iz Ljubljane je prišel k tekmi tudi veliki propagator smučarskega sporta med vojaštvom polkovnik Nedeljković, tekmo samo pa je ob asistenci vseh funkcionarjev JZSS vodil njegov predsednik dr. Sovtan.

Večina tekmovalcev in udeležencev se je nocoj vrnila v Ljubljano, precej pa jih je ostalo še v Kranjski gori, da prisostvovalijo jutrišnji volaški smuški tekmi.

Nedeljski nogomet.

ZAGREB: Concordia—Jedinstvo (Beograd) 8:2. Hašk—Jedinstvo 4:1 (0:1), Viktorija—Gradjanski rez. 4:0 (3:0). ASK—Jugoslavija 1:1 (1:0).

MALTA: Gradjanski je v soboto in nedeljo odigral dve tečki tekmi, od katerih je eno izgubil, drugo dobil. V soboto je igral proti mostvu angleške artiljerije in izgubil s 7:1. Angleži so baje igrali zelo surovo — Včeraj je Gradjanski igral proti

pasu, da ga pahne v prepad. Big Johnson se je upiral, kar so mu dale moči. Na ves glas je kričal na pomoč.

Iz dalje so mogli jezdeci videti vse podrobnosti strahotnega prizora. Bližajoča nevarnost, ki je pretela Bigu Johnsonu, jih je vzpodbudila; udarili so po konjih, ki so se zadrževali liki vihra. Isti mah je James začel glasove:

— James!... Stojte!... Počakajte! Mladi moč se je stresel in dvignil glavo; te besede je bila zaklicalca ženska, ki je jezдила na čelu trope.

— Halucinacija! je zaječal. Saj ni mogoče, da bi bila ona!

Roka mu je zadržala in izpustila vrv. Big Johnson je globoko zasopel in vzkliknil:

— Ona je! Da, ona je!... Takoj bo tu... Razložila vam bo... Počakajte! Amazonka se je v diru vzbela v stremehih:

— James! je kliknila. Ne ubijajte!... Po

Dnevne vesti.

V. Ljubljani, dne 14. februarja 1927.

— Iz državne službe. Za pisarja v znanstvenem ministrstvu je imenovan pripravnik Avgust Bukovec. Razveljavljen je dekret o imenovanju znanstvenice pri agrarni direkciji v Ljubljani Zore Rovar za pisarja; veterinar pri okrajnem glavarstvu v Kastvu dr. Franjo Jerina je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Laško.

— Izstop iz državljanstva. Iz našega državljanstva so izstopili Margareta Kurant, pristojna v Grize srez Celje, Marija Cerkovnik, pristojna v Dobro, srez Celje, Josip Perkič, pristojen v Doline Saveče, srez Murska Sobota, Matilda Mrak, pristojna v Kranjsko goro, Jakob Odar, pristojen v Srednjo vas pri Bohinju, Vinko Dobrišek, pristojen v Braslovce, srez Celje, Andrej Parher, pristojen v Vratih vrh, srez Ljutomer, Franc Potisk, pristojen v Grobelno, Bogomir Knupluz, pristojen v Maribor, Kasper Sajko, pristojen v Črešnjave, srez Maribor, Janez Sustar, pristojen v Presarje, Ivan Gramer, pristojen v Smihel-Stopiče, srez Novo mesto in Peter Zupan, pristojen v Lancovo, srez Radovljica.

— Izpitna komisija za inženjerje in arhitekte. Ministrstvo javnih del je imenovalo izpitno komisijo za inženjerje in arhitekte. Predsednik komisije je bivši generalni direktor državnih železnic Mihajlo Ilić. Med člani je tudi šef inspektor gradbene direkcije v Ljubljani inž. Rudolf Zajec.

— Nezakonski otroci-zakonski. V smislu uredb justičnega ministra, o kateri smo nedavno poročali, sta bila te dni proglašena za zakonska že tudi dva nezakonska otroka iz Slovenije, dve deklici iz okolice Konjice.

— Pustošilec španske v Beogradu. V prestolnici se gripa pojavlja sicer v precej blagih oblikah influenc, vendar skoro ni hiše brez bolnika. Srednje in osnovne šole, ki bi se morale ta ponedeljek zopet otvoriti, ostanejo še nadalje zaprte. Hudo boleha tudi uradništvo, a najbolj je prizadeta telefonska centrala, kjer jih izmed 170 telefonistk izostaja po 40 z običajnim osemdnevnim dopustom. Zdravniške kroge navdaja bojazen, ker so se pojavili tudi nekateri primeri spalne bolezni kot posledica gripoznega obolenja možganske substance.

— Gripa v Mostarju. V Mostarju gripa strahovito razsaja. Na španski je dosedaj obbolelo okoli 300 dijakov srednjih šol. Ravnanje zdravstvenih uradnikov je bilo zelo ukaz, na podlagi katerega je dijakom prepovedano posetiti kinematografe, zabave, plesne in druge prireditve.

— Prvi tujci v Dubrovniku. Na našo riviero se prihajajo prvi tujci. Parobrod »Dubrovnik« je te dni izkrcal devet Nemcev, od katerih večina vsako leto gostuje v Dubrovniku.

— Zahteve Saveza planinskih društev. Delegacija Saveza planinskih društev je izročila ministrskemu predsedniku Uzunoviću in prometnemu ministru Mihaljeviću resolucije zadnjega kongresa Saveza planinskih društev, v katerih se zahteva, naj bi imeli člani planinskih društev večji popust na železnicah.

— Invalidski dom v Beogradu. Minister za socijalno politiko je odredil, naj se prične proučevati načrt o zgraditvi invalidskega doma v Beogradu.

— Evropska konferenca železniških direktorjev. V drugi polovici oktobra se bo vršila v Pragi konferenca železniških direktorjev, ki bo razpravljala o voznem redu in o direktnih vagonih v potniškem prometu za 1928. Konferenca se bo udeležilo 250 delegatov iz vseh evropskih držav.

— Ukazi v ministrstvu agrarne reforme. V ministrstvu agrarne reforme pripravljajo večji ukaz o razvrstitvi in upokojitvi in napredovanju uradnikov, agrarnih direktorjev in poverjenikov.

— Cvetje pozimi. Kljub občutnemu mrazu, ki je pritisnil zadnje dni, se narava že pripravlja na prihod pomladi. Og. Jakob Kranjc in Alojzij Tevšič sta nabrala večeraj ob Cerknem jezcu šopek zvonočev, marjetic in teloha. Ob tem času so prvi znanilci pomladi v dolini pač redki.

— Vnovič prizadeta sarajevska morala. Tako od časa do časa preskrbi lahkoživost Sarajeva kakor moralni škandali. Zdar se prišle v javnost pikantne fotografije cele serije sarajevskih Ev. Neki mladi fotograf je namreč imel vlačijo srečo, da je na svojo ploščo vložil deset ali več lepih ženskih teles. Slike je pokazal prijatelju, ki mu jih je izmaknil ter razkazal po vsem mestu. Stvar se obravnava pred sodiščem, ki pa je že ugotovilo, da ne gre za dame boljših sarajevskih družb, marveč ravno za — druge dame.

— Iz Trilča nam poročajo: Po dolgem odmoru priredi v petek 18. t. m. tukajšnja deška in dekliška meščanska šola zopet reditelski sestanek ob 8. zvečer v sokolski telovadnici. Važno poročilo o stanju vzgoje današnje mladine in o njenem napredku v šoli bo podal ravnatelj g. Lajovic. Vprašanje uvedbe enotne obleke za deklice in dijaških čepic za dečke bosta obravnavali učiteljski gđ. Klinarijeva in Dežmanova. Ta točka bo gotovo sprožila živahno debato za in proti in to je glavni namen večera, kajti v razgovoru se spozna prava vrednost katere ideje.

— Knjižica narodnih in modernih plesov je bila pravkar dotiskana. Naroča se pri Petru R. Stoliću. Casino-Studio, Beograd, Terazije 25/II ter v knjigarnah. Cena je 25 Din, s poštnino 30 Din, knjigarnam običajni rabat. Knjižica vsebuje vsa narodna kola in vse moderne plesne od onega do black-bottoma, četvorke, etiketo in bonton. Napisana je z redkim strokovnjakom ter je potrebna vsakemu plesalcu za izpopolnitev ter začetnikom za domače učenje. Naročite, dokler teja zaloga!

— Največji motorni brod na svetu »Alcantara« (32.000 ton nosilnosti) družbe Royal Mail Line napravi svoje prvo potovanje iz Cherbourga v Južno Ameriko dne 4. marca t. l. s potniki prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda imajo sijajne kabine z 2 ali 4 posteljami po obistočjih cenah. Ta parnik je enak parniku »Asturias«, ki je napravil svoje prvo potovanje v februarju lanskega leta. Za vsa pojasnila se blagovollite obrniti na Royal Mail Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 26.

«ITO» zobna pasta najboljša.

SKOK PREKO KOŽE
19. FEBRUARJA 1927
— NA TABORU —

Danes
Pratermizzi
v «Kino Ideal».

Iz Ljubljane

— Dve večji zabavi smo imeli tudi v soboto večer. Agilno Obrotnsko društvo je priredilo svojo zabavo v dvorani in stranskih prostorih Kazine in je privabilo toliko številu obrotnikov in njihovih prijateljev, da so bili lokali mnogo pretesni. Udeležili so se prireditve tudi skoraj vsi funkcionarji Trgovskoobrobnice zbornice s glavnim tajnikom dr. Windischerjem na čelu. Plesno godbo — vsaka druga točka je bila valček — je vzorno oskrbel dšbesben Merkurja, ki se je izkazal s tem za enega naših najboljših plesnih orkestror. Gostje, med katerimi je bilo tudi precej mask, so se prijetno zabavali pozno v noč. V primeri z neugodnimi razmerami je bil nepričakovano lep tudi obisk druge sobotne prireditve. Jačranovega »Slovanskega večera« na Taboru, ki je znova dokumentiral priljubljenost našega največjega akademškega društva. Obiskali so ga tudi ministri n. r. dr. Zerkav, dvorna dama g. Tavčarjeva, veliki župan dr. Batič in divizionar general Kalafatović poleg mnogih drugih odličnih predstavnikov ljubljanske družbe. Po akademiji, pri kateri so želi burne, a zaslužne aplavze odlični člani naše opere, se je razvil animiran ples. Igral je orkester Sokola I., ki je pokazal tudi v ne baš lahki panogi moderne plesne glasbe razveseljiv napredek, tako da bodo kmalu ponchale pritožbe, da v Ljubljani nimamo za moderne plesne dobrih orkestror.

— Včerajšnja nedelja je bila tako lepa, kakor smo jih imeli letošnji zimo še malo. Jutranja megla se je morala kmalu umakniti solnčnim žarkom in jasno nebo brez oblakov je izvalilo iz hiš, gostin in kavarn vse »kar leze tno gre«. Tivoli je zopet mrgolel malih sportnikov, ki so prirejali svoje neobvezne sankške tekme, vsa okolica pa je bila polna izletnikov, ki so z veseljem uživali sveži zimski zrak in divni pogled na leskeče gorske velikane. Vsi smučarji so jo mahlni deloma k državnim tekmarom v Kranjsko goro, deloma v Kamniške planine, Karavanke in Triglavsko pogorje. Bil je res dan odhoda in razvedrila. kakršni so potrebni nam vsem.

— Kako sprejemajo pri nas pevce. Gledališka uprava nam piše: Tenorist — Slovenec, ki nastopi jutri v vlogi Riharda v Verdijevi operi »Ples v maskah« v naši operi, je prejel anonimno pismo sledeče vsebine: »Pripravite se, da bodele tizivžani. Akademik.« — Uprava obvešča o tem slovenski javnosti. S kakimi občutki stopa pevec po prejemu tega pisma pred zastor, ki vsakdo lahko sam predstavlja. Mnenja pa smo, da je treba tako postopanje že v naprej obsojiti. Sodeč po pisavi, pisec ni iz akademskih krogov.

— Vpogled v davčne odmerne izkaze je davčnim obvezancem svoboden od 16. februarja do 2. marca pri davčni administraciji v Ljubljani, Breg 6 in pri davčnem uradu za mesto Ljubljana, Vodnikov trg 5, med uradnimi urami. Prizivni rok traja 15 dni in se posebni plačilni nalogi ne bodo razposiljali. Predpis najmanjše onim zavezancem, ki do 17. marca 1927 ne vložijo prilaž ali pritožbe pri davčni administraciji v Ljubljani, postane pravomočen. Priziv je podvržen kolku 20 Din.

— Iz gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj vabi svoje člane in prijatelje na zanimivo predavanje g. prof. Fr. Dolžana: Kako so nastala gorovja, ki se bo vršilo jutri (torek) ob 8. zvečer v društveni knjižnici na Rinski cesti. — Izobraževalni odsek.

— Iz Uprava Sokolskega Doma na Taboru izjavlja na tožadevna vprašanja, da prevzema jamstvo za kakovost samo onih vin, ki se točijo pri društvenih prireditvah na Taboru, ki jih sama dobavlja. Za vina, ki jih vpelejo društva od drugod, odgovarja naravno napram gostom prirejevalec sam.

— Mestno drsališče pod Tivolijem je do nadaljnjega zopet odprto in sicer vsako dopoldne in zvečer od 17. dalje.

— Iz Cirkus pride v Ljubljano na pustno nedeljo popoldne v veliko dvorano Narodnega doma, da razveseli male in odrasle, ki se bodo zbrali pri predpustni otroški častanki »Atene«. Legitimacije, ki veljajo kot stopnice, se izdajajo vsak dan v ortopedskem zavodu M'adika, prišlije.

— V Valčkov večer priredi 5. marca na Taboru vesela družba starih Ljubljančanov kot slovo od predpusta. Prireditve ima značaj domače zabave, obleka je poljubna, 571-L

— Li Pevsko društvo »Sava« naznanja svojem članstvu, da ima redni občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 14. v društveni sobi, Hradečkova vas 33. Dnevni red običajen.

— Vsi ljubitelji družabnega plesa so vabljani na veliki plesni turnir za prvenstvo Ljubljane v letu 1927, ki se vrši v nedeljo 20. februarja popoldne v veliki dvorani Kazine. Plesni pari, ki žele tekmovali, naj se javijo pri g. Jenku v kavarni »Emona« vsak dan od 10. do 22. ure. 156n

— Iz Agilna »Soča« je imela v soboto zopet prav lep in prijeten večer. G. dr. I. C. Obiak je predaval o svojem potovanju po Nemčiji na izredno zanimiv način. Čeprav je čital zelo hitro svoje potopisne črtice, mu je občinstvo sledilo z napetim zanimanjem. Govorniku se je poznalo, da hodi po svetu z odprtimi očmi in da zna kritično motriti, kar vidi in sliši. Predavanje je bilo tembolj zanimivo in poučno, ker ga je po vsej poti spremljala slovenska domovina in je podal jasno sliko prispodobe prirode, ljudstva, umetnosti itd. v Nemčiji z našim narodom in našo domovino. Prisrčen aplavz je bil predavatelju v nagrado za res lepa izvajanja. Drugi del večera je postal zelo animiran, ker je provzročil g. Garvals s svojimi dovornimi in šaljivimi nastopi skoro razgrano veselost v občinstvu.

— Iz Pravilni film, ki ga je nudila Zveza kulturnih društev v soboto in včeraj naši mladini, je bil tako dobrodošel, da so bile predstave skoraj razprodane; največji je bil seveda zopet naval na včerajšnje dopoldanske predstave. Zveza kulturnih društev je tako nehoti — pravilni film je moral uvrstiti, ker napovedanica kulturnega filma o Grenlandiji ni pravočasno dobila — pridružila svojem vsestranskemu programu še novo panogo, ki ji bo gotovo odsele posvečala več pozornosti. Zlasti za deželo bo to ogromne važnosti, ker ima tam mladina še mnogo manj prilike za duševno razvedro kakor po mestih.

— Iz Predavanje v Radio - klubu. V torek 15. t. m. ob 20.30 bo predaval v prostorih Radio - kluba na velesejmu g. kand. Ing. Stegu o temi: »Kako moderniziram svoj prejemni aparat?« Predavatelj je izvršten praktik na polju prejemnih aparatov in bo razložil kako si lahko vsak radioamater, ki ima prejemni aparat starejšega tipa, aparat z malenkostnimi stroški preuredi v modernega.

— Iz Vsem gospodom glasbenikom, ki sodelujejo pri simfoničnem koncertu Podsavez muzičara v Ljubljani. Skušnja za IX. simfonijo se vrši v opernem gledališču (orkestralna dvorana) v sredo 16. februarja ob 9.45 dop. in 19.45 zvečer. 158-n

— Iz Ljubozniv oče. Sluga Zorko K. iz Most je v soboto popoldne tako pretepal svojega šletnega sinčka, da je fantek moral iskati zdravniško pomoč. K. je bi ovađen policiji, kjer dobi navodila in pouk za vzgojo otrok.

— Iz Tatvine. V klavnic je bila 11. t. m. mesarju Josipu Toniju ukradena večja količina vavpov v vrednosti 100 Din. — Služkinji Frančiški Vrhovnikovi je bila ukradena pletena košara z raznimi malenkostmi v vrednosti 100 Din. — Mesarskemu pomočniku Alojziju Serlaku je dne 11. t. m. neznan umovilec iz jopiča, ki je visel na dvo-rišču Dolenjske c. 6, ukradel srebrno uro z veržico v vrednosti 250 Din

— Iz Policijski drobiž. Včerajšnja kronika je bila g'ede na predpustni čas prav mrtva. Policija je aretirala eno osebo radi beračenja, eno radi nedostojnega vedenja, eno pa radi nevarne grožnje. Radi tatvine je bila podana 1 ovadba, 1 radi telesne poškodbe, 1 radi prekrščenja policijske ure, 1 radi kaljenja nočnega miru, 1 radi pijanosti, 1 radi prestopka pasjega kontumaca in 2 radi prestopka cestnopolicijskega reda.

Danes

Pratermizzi
v «Kino Ideal».

Iz Celja

— c Občni zbor »Orjunc« v Celju se je vršil v petek zvečer v čitalnični sobi Narodnega doma. Udeležba je bila srednja. Predsednik organizacije g. Kranjc je podal predsedniško poročilo, kakor tudi tajništvo, ki je tajnik g. Pogačnik bil v jeseni premeščen iz Celja. Blagajniško poročilo je podal g. Čepin o četniški sekciji pa je poročal g. Šafar. Vsa poročila je vzel občni zbor na znanje. Vsem, ki so v minulem poslovnem letu delovali v organizaciji, se je izrekla pohvala. Izvoljen je bil nato novi odbor, ki se je takoj po občnem zboru konstituiral. Predsednik je g. Avgust Vehle, podpredsednik g. dr. Laznik, tajnik g. Misja, blagajnik g. Čepin.

— c Otroški pustni koro. Kakor vsako leto, priredi tudi letos Olepševalno društvo v Celju na pustni torek zvečer svojo veliko maskarado v Celjskem domu. Istega dne popoldne pa se vrši običajni otroški pustni koro.

— c Društvo »Rdečega križa«. Ker je celjski okrožni odbor »Rdečega križa«, čegar delokrog je obsegal celo območje vojnega okroga celjskega, radi spremembe društvenih pravil in v svrhu reorganizacije društva podal dne 24. novembra 1926 ostavko, sklicuje g. srežki poglavar za četrtke, dne 17. februarja ob 18. v sejo dvorano mestnega magistrata celjskega ustanovni občni zbor »Krajevnega odbora društva Rdečega križa« za mesto Celje in okolico. — Zeleti je na občnem zboru obline udeležbe patrijotičnega občinstva.

„Gold“ in „Special“

so najfinije vrste holandskega kakaosa
«VAN KASTER»

Iz Maribora

— m Za znižanje obinskih in okrajnih doklad. Društvo hišnih posestnikov v Mariboru je odposlalo velikemu županu posebno deputacijo, ki je intervenirala radi obinskih in okrajnih doklad. Z ozirom na povišanje najemnine je zahteva posestnikov vsakakor neupravičena, ker bo vrgel davek, ako ostane odstotek nespremenjen, najmanj trikrat več kakor doslej. Ker bo to breme padlo na najemnike, ki morajo že itak plačevati zvišano najemnino, je vsekakor tudi v njihovem interesu, da se obinske in okrajne doklade znižajo. Hišni posestniki zahtevajo konkretno, da se 90 odstotne okrajne doklade znižajo na 40 odstotkov, kar se vedno znači 50% zvišanje finančnega efekta napram lanskemu letu. Isto velja tudi za mestno občino.

— m Zasedanje oblastne skupščine. V smislu zakona o oblastnih volitvah se sestanejo oblastne skupščine v 10 dneh, t. j. 23. t. m. Kakor se dozna, bo mariborska oblastna skupščina za enkrat zasedala v dvorani okrožnega sodišča, pozneje pa se bodo posikali primeren prostor. Vsekakor pa bi bilo najumestnejše, da bi se pri palači velikega župana prezidal severni trakt, tako da bi bilo dovolj prostorov i za veliko županstvo i za oboje mariborskih srezkih poglavarstev.

— m Včerajšnja nedelja je bila zopet enkrat zelo živahna. Krasen zimski dan je izvalil Mariborčane v okolico. Korajžnejši so mahlni na Pohorje, kjer je kar mrgolelo zimskih sportnikov, občutljivejši pa so se zadovoljili z izleti v bližnje okolice, kjer so zalivali kolone in krofe z dobro kapljico. Zvečer pa je postalo mesto živo. Dobro razpoloženi izletniki so se v Mariboru krenili v razne gostilne in kavarne, kjer je vladalo do pozne noči živahno vrvenje. Preglasne ponočnjake je mirila policija, par pa jih je moralo prenočevati v policijskih zaporih. Onim pa, ki so ostali v mestu, je nudilo gledališče lep užitek. Popoldne so vzpizorili priubljeno opereto »Orlove«, zvečer pa zabavnega »Vesela kmetiča«. Obe predstavi sta bili dobro obiskani, zlasti popoldanska, katero je posetilo mnogo okoličanov.

Gospodarstvo

Davek na hiše v Sloveniji

Finančna delegacija uradno objavlja, da izide v Uradnem listu z dne 15. t. m. (kos 17) statistika hiš in hišnih davkov za leto 1926 na teritoriju Slovenije.

Iz te statistike je razvidno, da je vseh poslopij v Sloveniji 189.681, od katerih spada 172.838 pod hišno razredarino in 16.843 pod hišno najmarino.

Davka, pribitkov in doklad popolnoma prostih je 2330 razredarinskih in 490 v našem oddanih poslopij. Samo osnovnega državnega davka prostih poslopij je pri razredarini 338, pri najmarini pa 117. Davku, državnim pribitkom in avtonomnim dokladam zavezanih hiš je pri razredarini 170.019, pri najmarini pa 15.981.

V vsi Sloveniji je znašala odmerna osnova v našem oddanih hiš (najemnina + najemna vrednost) 38.615.000 Din. Od te vsote je 3.722.000 Din prostih vsakega plačevanja najmarine, državnih pribitkov in avtonomne doklade, tako da ostane z najmarino, pribitki in avtonomnimi dokladami obremenjene odmerne osnove 34.265.000 dinarjev.

Erar dobi na davku in državnih pribitkih od razredarinskih hiš 1.275.501 Din, od v našem oddanih hiš pa 9.230.172 Din, torej skupaj 10.505.673 Din.

Iz tega je razvidno, da je od celokupne svote ugotovljenih najemnin in najemnih vrednosti (38.615.000 Din) znašal vs državni davek s pribitki 23,9%, od najmarin, pribitkom in dokladam zavezane vsote (34.265.000 Din) pa 26,93%.

Obrtna banka

Kakor smo že poročali, se je vršila v petek v Beogradu seja ustanovnega odbora nove Obrtne banke. Seje so se udeležili delegati iz cele države, razum, onih iz Splita, ki so se opravilihi. Slovenijo je zastopal tajnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo dr. Ivan Ples. Ugotovljeno je bilo, da je bil takoj v prvem vpisovalnem roku vplačan ves delniški kapital v znesku 75 milijonov Din in da je bilo vpisanih celo 1200 delnic preveč. Gospodarski krogi se protijo, da bi se delniški kapital po prvotnem načrtu znižal. Na predlog predsednika Stojadinovića je bilo sklenjeno, da se vsaka redukcija delniškega kapitala odkloni in sicer v interesu kreditov, ki naj bi dajala Obrtna banka čim več.

Banka ima 9000 delničarjev, večinoma malih obrtnikov, ki so vpisali 2 ali 3 delnice in zato ni mogoče na priveh način razdeliti delnice po prvotnem načrtu. Predhodnemu občnemu zboru delničarjev, ki se bo vršil 20. t. m. bo predsedstvo predložilo, da se pravila banke v tem smislu spremene. Kar se tiče upravnega odbora banke, je bilo sklenjeno, da bo 9 članov, ki tvorijo ožji izvršilni odbor, iz Beograda, ostalih 11 se pa razdeli na poedine pokrajine. Hrvatska in Slavonija bo imela v upravnem odboru 3 člane, predvojna Srbija 2, Južna Srbija, Slovenija, Banat, Bačka in Bosna pa po 1. Tako bo Slovenija zopet zaposlavana in sicer po zaslugi golovih krogov, ki so s svojo sistematično gonjo proti Beogradu dosegli to, da se naši obrtniki niso udeležili vpisovanja delnic v toliko meri, kakor bi zahtevali interesi slovenskega obrtništva.

Uprava zagrebske podružnice nove Obrtne banke bo avtonomna. Predsednik upravnega odbora zagrebske podružnice bo istočasno podpredsednik centrale v Beogradu. Uprava zagrebske podružnice bo izvoljena na prvotnem občnem zboru delničarjev. Ako se del Bosne priključi interesni sferi zagrebske podružnice, pride pod kreditni interes zagrebske podružnice. V tem slučaju bi odredili dotični kraji svoja člena za upravni odbor zagrebske podružnice.

— g Občni zbor Centrale industrijskih korporacij. Kakor smo že poročali, se bo vršil dne 26. in 27. t. m. občni zbor Centrale industrijskih korporacij. Prvi dan se bo vži-

la interna konferenca članov industrijske centrale, za drugi dan pa določen sledeti dnevni red: 1. splošni položaj našega gospodarstva in položaj naše industrije posebej, 2. vprašanje kreditov in zakon o industrijskih obveznicah, 3. revizija zakonskih predpisov o državnih dobavah, 4. sporedne carinske dajatve, 5. socijalni problemi (reforma o 8 urah delavniku, o znanstveni organizaciji dela in o dnevnem redu letošnje mednarodne konference dela), 6. referat o slum-pingu, 7. položaj našega prometa in 8. slučajnosti.

— g Priprave za mednarodno gospodarsko konferenco. Kakor znano se bo vršila 4. maja v Zenevi mednarodna gospodarska konferenca. Na opetovano zahtevo gospodarske organizacije je naša vlada končno imenovala pripravljeno komisijo za to važno konferenco. Za predsednika komisije je imenovan univ. profesor dr. Milan Todorović, za člane pa svetnik našega poslanstva Konstantin Fotić kot zastopnik zunanjega ministra, načelnik Rudolf Steimmetz, inspektor D. Lazarević in tajnik M. Antula kot zastopniki trgovinskega ministrstva, inspektor Vujić in tajnik dr. Lazić kot zastopnika finančnega ministrstva in načelnik poljedelskega ministrstva dr. Stojković. Za tajnika komisije je določen tajnik zunanjega ministrstva Dušan Gjorgjević. Komisiji bo pridelen tudi po 1 zastopnik beogradske Trgovske zbornice in Centrale industrijskih korporacij.

— g Odobreno posojilo upravi fondov. Namestnik trgovinskega ministra Milan Simonović je te dni dovolil upravi fondov, da sme realizirati drugi obrok posojila v znesku 4 milijonov švicarskih frankov, ki ga je najel sedanji finančni minister dr. Marković lani kot direktor Hipotekarne banke za zidanje stanovanjskih hiš.

Danes

Pratermizzi
v «Kino Ideal».

Sokol

Med sokolsko deco

K včerajšnjemu nastopu na Taboru.

Sokol I. je priredil včeraj na Taboru staršem in vsem prijateljem mladine lep popoldan, ki bo ostal udeležencem gotovo v najlepšem epinomu. Nastopili so najmlajši naši Sokolci, da pokažejo, česa so se v sokolski telovadnici naučili in kako pojmujejo svoje naloge. To, kar smo videli, nas je naravnost presenetilo. Marsikomu so stopile v oči solze veselja, ko je gledal, kako disciplinirano, strumno in samozavestno, a vendar neprilicno nastopajo ti naši mali in najmlajši redesarstniki, kako pozorno slede vsakemu povelju in s kakim veseljem in ponosom se kretajo po telovadnici. Nastop je pač vsakogar prepračil, da lahko z mirnim srcem zapamemo svoje najdražje sokolske telovadnice, ki ne bo napravila iz njih same izborne telovadke, marveč tudi po duhu krepke može in žene, ki bodo dorasli težki življenjski borbi.

V veliki dvorani na Taboru se je zbralo več sto ljudi, zlasti staršev, pa tudi mnogo mladičev, ki bodo še le vstopili v sokolske vrste. Med sviranjem glasovirja je prikoralo v dvorano lepa četa sokolske moške dece. Z njihov prihod je napravil najboljši utis. Vadiitelj br. Tone Gorjanc je v lepem nagovoru pozdravil deco, ki jo je doletela čast, da prva nastopi v veličastnem sokolskem domu in pokaže, kaj se je naučila v sokolski telovadnici. V lepem govoru je omenjal velike naloge, ki čakajo bodočo sokolsko generacijo. V toplih besedah je pozdravil tudi starše, pozivajoč jih, naj zaupajo svoje deco Sokolu, ki skrbi za njo kakor za svoje najdražje.

Nato se je pričelo telovadno tekmovanje. Dece od 4 do 14 let je nastopila skoraj v vseh disciplinah: skok v višino, skok v daljavo, skok čez konja in dolžini in prečni, vaje na krosih in proste vaje. Rezultati so bili naravnost presenetljivi. Nastopi so prikazali, kako prirčno razmerje vlada med deco in vaditelji, s kakim zaupanjem zrejo naši mladiči v svoje učitelje in voditelje. Vrsta za vrsto se je menjavala na orodju in v prostih vajah. Eksaktne kretnje, gračjoznost v izvajanju in skladnost v vsakem oziru so bile naravnost presenetljive. Od največjih do najmlajših, vsi so pokazali, da so telovadnice s pridom posejali. Posebno ljubko je bilo opazovati one najmlajše, jedva štiriletno dečke, ki nikakor niso hoteli zastajati za svojimi večjimi tovariši. Tu pa tam se je sicer še nekateri pomotil ter napravil napakno kretnjo, toda že v naslednjem trenutku je hitro popravil ter se nekako proseeč ozrl v vaditelja, češ, oprosti, saj bom pazil, da se ne bom več zmotil. Ko pa je bila tekma končana in je pristopil sodnik, da jim naznani rezultate, so se tem mladičom oči zasvetile in ponosno so se ozirali na svoje starše in znance, češ, pogledite nas, taki smo! In strumno je odporakala vrsta k drugemu orodju.

Končno je sledil zanimiv in zabaven brozetek z zaprankami. Po dva in dva sta se kosala, kdo bo prej premagal ovire, ki so vsekakor zahtevale veliko gibčnost in urnost. Vsa je moral splezati pod nizko desko, par korakov naprej skozi ozek, pozneje celo skozi dva ozka okvirja, zopet izpod nizke deske na blazino, prevreči tam kozolec in po isti poti nazaj do strne deske, po njej navzgor in skok v globino. Igra in vaja ob enem. Mladiči so pokazali nepričakovano gibčnost in urnost in jih je bilo pravo veselje opazovati, kako so se kosali.

Tako so potekale ure in v zvoniku je udarilo šest, ko smo se poslavljali. Načelnik je še pred zaključkom sporočil, da dobe vsi oni tekmovalci, ki so dosegli nad 75 točk, diplome, ki se bodo razdelile na posebni častanki, ki jo priredi Sokol svojih deci Viharen aplavz pri odhodu malih tekmovalcev je bil skromno priznanje za dobro usmeli in vzorni nastop. Starši so stiskali vaditeljem roke, zahvaljujoč se jim za njihov trud in njihovo poštovanost, vsi pa smo odhajali z željo, da bi se kmalu zopet našli z našimi najmlajšimi Sokolci na tako prijetnem sestanku, kakor je bil včerajšnji, in pa s prepričanjem, da lahko Sokol mirno zre v svojo bodočnost, dokler bo tako skrb in nego posvečal svojem najmlajšemu naraščanju.

26. II.

Kongres narodov na Taboru

Ladislav Vladyka:

Skrivnost mrtvašnice

Roman.

Grobar koširskega pokopališča Zeman, ki zavzema to mesto že nad dvajset let in ki je opravljal svojo službo ves čas vestno, je bil zelo presenečen, ko se je ustavil pred njegovo skromno hiško avto, za katerim je stala policija in nepregledna množica radovednežev.

Ko so mu povedali, da so našli Marijo Votpkovo pri znamenju, je začuden vprašal, zakaj se norčujejo iz nje. Marija Votpkova, je dejal, leži že od včeraj v mrtvašnici v krsti tako, kakor so jo pripeljali. Snoči da je bil sam pri krsti, kjer je ugasnil sveče. Sveče ugasne vsak večer, da bi ne nastal požar. Nato je mrtvašnico zaklenil in obesil ključ nad svojo mizo, kjer visi še zdaj, kajti Zeman danes še ni bil v mrtvašnici.

Nadstražnik Vavruch je spremil Zemana do njegovega stanovanja. Tu sta vzela ključ in v spremstvu novinarjev odprla mrtvašnico. Vstopili so, se odkrili in presenečeno obstali.

Krsta, ki je stala sredi mrtvašnice na nizkih nosilnicah, je bila odorta, pokrov je stal na levi strani, naslonjen na steno. Krilo in košulja pokojne sta bila vržena čez prazno krsto.

Grobar Zeman se je naslonil na steno in drhtel po vsem telesu. Z rokavom si je brisal pot, ki mu je lil curkoma z obraza. Čutil je na sebi poglede vseh navzočih, ki so napeto pričakovali, da jim pojasni to zakonitko.

— Bog mi je priča, da ne vem, kako se je to zgodilo.

Nadstražnik Vavruch je namignil ostalim, naj odidejo.

— Treba je znova poklicati sodno komisijo. Do njenega prihoda ne sme nihče stopiti v mrtvašnico. Vi, Zeman, pa ostanite tu.

Vest, da so našli krsto prazno in da se Karolina Votpkova ni zmotila, ko je izjavila, da je spoznala truplo svoje hčerke, se je bliskoma raznesla med množico radovednežev pred pokopališčem. V množici je zašumelo kakor v panju pred rojem. Železna mrežasta vrata so se upognila pod pritiskom in bila je nevarnost, da jih ljudje prelomi. Stražniki, ki so spremili voz na pokopališče, so ostali brez moči pred upognjenimi vrati.

K sreči se je začel tisti hip krik nesrečne Karoline Votpkove, ki je obrnil pozornost množice v drugo stran. Pritisk na vrata je ponehal, tako da je lahko stopil stražnik pred pokopališče in poklical na pomoč večji oddelek

varnostne straže. Gneča je bila tako velika, da se je bilo bati novega navalu na pokopališka vrata.

Iz množice so se čuli ogorčeni klici proti zdravniku N., ki je Marijo Votpkovo lečil in ugotovil njeno smrt. Ljudje so si razlagali zagonetni pobeg mrtvice iz mrtvašnice po svoje:

Marijo Votpkovo so pripeljali na pokopališče že živo, zdravnik se je zmotil, ko je izjavil, da je mrtva.

Zdravnik N. pa ni bil prisoten. Zato so prenesli ljudje svojo jezo na drugo osebo, ki so ji tudi očitali odgovornost za smrt Marije Votpkove. Prevladovalo je namreč prepričanje, da bi Marija ne bila umrla, ako bi bila ostala doma, kjer bi jo lahko rešili strašne smrti.

Dolžili so grobarja Zemana. Ne da bi utemeljili njegovo krivdo, so mu začeli od strani žugati s pestmi. Češ, ti si kriv, da je nesrečno dekle umrlo strašne smrti.

Zeman je stal med stražniki blede in se ves tresel.

Gneča se ni zmanjšala, nasprotno, naval je bil vedno večji. Množica se je postavila v dolgo vrsto in obkrožila severni del pokopališča. Mnogi so prišli v smeri od Motola, kjer stoji pri zidu mrtvašnica in leži na steno. Stražniki so morali napeti vse sile, da so vzdržali red in zabranili ljudem dostop na pokopališče.

Čez dobre četrte ure je prispel močan oddelek policije, ki so ga morali poklicati iz Smichova, kajti policija je bila preslaba, da bi sama vzdrževala red.

Policija je nato izpraznila prostor za mrtvašnico in potisnila množico od vrat. Bližalo se je poldne, a prostor pred pokopališkimi vrati in cesta čez polje je bila še vedno prenatrpana. Ljudje so odhajali, toda na njihovo mesto so prihajali drugi. Prostora je bilo premalo in zato so morali mnogi stati daleč za mrtvašnico na polju, kjer so tepali žito.

Sodna komisija je prispela šele popoldne. Za njo je pritisnil nov val radovednežev, osobito delavcev iz bližnjih opekarn in stavbišč.

Zaslišali so grobarja, ki je bil ves čas do prihoda sodne komisije zelo razburjen.

Zeman je ponovil, kar je izjavil že poprej. Nekako ob šestih zvečer je ugasnil v mrtvašnici sveče, ki jih je prigljal mati umrle takoj po prevozu trupla. Nato je obesil ključ nad mizo in jih snel šele danes, ko je prišla policija v njegovo stanovanje. Na vprašanje, da-li ima še kdo drugi ključ od mrtvašnice, je grobar odgovoril:

— Ne, nihče. To so edini ključ. Nato je v zadregi umolknil in šele na drugo vprašanje odgovoril:

To in ono

Napačni obtoženci

Sodna komedija v Budimpešti.

Pred kazenskim sodiščem v Budimpešti se je pričela v četrtek obravnava proti ponarejevalcem češkoslovaških 500-kronskih bankovcev. Afera datira iz l. 1920. Obtožen je bil kot glavni krivec Eugen Weingarten in 16 njegovih pomočnikov. Pri obravnavi se je izkazalo, da je sodišče pomotoma ali nalašč pozvalo osebe, ki z obtoženci in pričami nimajo ničesar skupnega. V uradnih spisih so bili označeni pravi krivci, pred sodišče so pa prišli popolnoma nedolžne osebe.

Obtoženi Weingarten je kategorično izjavil, da o ponarejanju češkoslovaških bankovcev sploh ničesar ne ve. Pred dvema letoma je bil aretiran radi razpečevanja ponarejenih madžarskih bankovcev in je sedel več mesecev v preiskovalnem zaporu. O ponarejanju češkoslovaških bankovcev pa ni hotel ničesar vedeti. Potrebne so bile mnoge konfrontacije, predno je sodišče ugotovilo, da Weingarten res ni identičen s ponarejalcem češkoslovaških bankovcev. Zato je bila obravnava preložena.

Senzacionalne aretacije v Varšavi

V Varšavi je izginilo zadnje dni več otrok bogatih poljskih rodbin in nihče ni vedel, kaj se je z njimi zgodilo. Otroci so izginjali običajno na sprehodih, ako so se oddaljili od svoje družbe. Te dni se je zgledalo, da policiji soproga nekega bančnega uradnika, ki je naznanila, da je njen petletni sinček izginil in da so ga najbrže ugrabili neznanzi zločinci. Pokazala je policijskemu komisariju pismo, v katerem jo anonimi pisec poziva, naj položi na določenem kraju 10.000 zlotov, sicer bo njen sinček umorjen.

Policija je dolgo zaman zasledovala drzne zločince. Naposled ji je priskočilo na pomoč naključje. Te dni so ljudje v neki varšavski ulici opazili dete, ki je viselo na balkonu četrtega nadstropja tako, da bi lahko vsak hip padlo na cesto. Poklicali so gasilce, ki so vdrli v zaklenjeno stanovanje, v katerem so našli več sestradanih in zapuščenih otrok. Gasilci so obvestili o tem policijo, ki je kmalu izsledila tudi zločince. Skrivali so se v kleti iste hiše. Bila sta dva francoska učitelja Paletier in Duval ter neka učiteljica iz Bordeauxa. Vsi trije so prišli nedavno v Varšavo, kjer so hoteli služiti denar

s tem, da so ugrabljali deco bogatih roditeljev in od teh zahtevali visoko odškodnino.

Policija je zločinske pustolovce aretirala. V njihovem stanovanju je našla večjo svoto denarja in pisma, v katerih so pozivali roditelje ugrabljenih otrok, naj položijo ob določenem času na določenem kraju večjo svoto denarja, sicer bo njihova deca umorjena.

Nova afera v Nemčiji

Komaj se je nekoliko poleglo razburjenje in ogorčenje, ki so ga vzbudile v nemški javnosti pustolovščine lažnega princa Domelija in lažne princeze, dekle Marthe Barth, že poročajo nemški listi o novem škandalu, v katerem igra glavno vlogo zopet ženska iz nemške aristokratske družbe. V Potsdamu imajo nov senzacionalni proces, ki vzbuja s svojimi pikantnimi podrobnostmi veliko zanimanje nemške javnosti.

Soproga nedavno umrlega profesorja Schnabla, roj. grafica Leiningen, je bila že lani obsodena radi potvarjanja testamentov. Zadnje dni se je zagovarjal pred sodiščem njen 21 letni sluga Maks Schwitter in sicer radi opetovane tatvine v profesorjevi vili blizu Potsdama. Kot priča je bila povabljen na sodišče profesorjeva vdova. Pri zasliševanju so prišle na dan razne zanimive in pikantne reči.

Sluga je bil mlad, lep dečko. V službo je bil sprejet pred leti, ko je profesor še živel. Profesorjeva vdova ga po moževi smrti ni hotela odpustiti. Ostal je pri njej tudi potem, ko je vdova odpustila vso služnino. Lepi Maks je bil mladi vdovi zelo všeč. Za njenim hrbtom je pa sprejemal v vili svojo nevesto Hano, ki je tudi obtožena. Ko se je vršila obravnava proti profesorjevi soprogi radi ponarejanja testamentov, je izrazil Maks odsotnost gospodinje v to, da je kradel v vili kakor sraka. Toda zaljubljena gospodinja ni ničesar opazila. Naposled je prišel mož na zatožno klop, ker je policija izvedela za njegove tatvine. Pri tem so prišle na dan vse pikantnosti, ki so se godile med štirimi stenami profesorjeve vile.

Slavno sodišče, je pričel lepi Maks svoj zagovor, — nobene stvari nisem ukradel, marveč sem vzel samo to, kar je bilo moje. Omeniti moram takoj, da sem bil ljubček profesorjeve soproge. Tudi ona me je ljubila. Vse, kar sem odnesel iz vile, mi je sama podarila. Pomagal sem profesorjevi soprogi pri slačenju in oblačenju. Stal sem ji vedno ob strani, kadar je potrebovala moje pomoči. Često me je pretepala, še

večkrat pa strastno poljubovala. Za vsako naslodo me je bogato obdarovala. Iz vile sem odnesel srebro, ki mi ga je ona podarila. Plače sploh nisem dobival, pač pa mi je dajala denar za to, ker sva imela tajno ljubavno razmerje. Lepa gospa me je opetovano prosila, naj možu o tem razmerju ničesar ne povem. Kot nagrado za svojo diskretnost sem dobival od nje dragocena darila. Ukradel torej nisem ničesar.

Kljub temu je bil lepi Maks obsojen na 10 mesecev, njegova nevesta pa na 5 mesecev težke ječe.

Zločin „nadčloveka“

Pred sodiščem v Moskvi je bil te dni končan senzacionalen proces proti 19-letnemu študentu Okatovu. Okatov je zagrešil zločin, ki popolnoma sliči činu milijonarških sinov Loeba in Leopolda v Chicagu. Zrtev mladega morilca je bila 16-letna študentka Ksenija Zukov, ki so jo našli v decembru lanskega leta umorjeno v njeni sobi.

Oblasti so kot morilca razkrinkale Okatova, ki je svoj zločin s ponosom in zadovoljstvom priznal. Tok zasliševanja je pokazal, da se je Okatov namram svojih koleginj in napram drugim znancem izdajal za nadčloveka. Čigar volja in moč ne poznata ovir. Povdarjal je tudi dejstvo, da lahko umori človeka, ne da bi trenil z očesom. Sošolci so se smejali ekscentričnemu tovarišu. Okatov je nato od Zukove zahteval, naj podpiše pogodbo, v kateri izjavlja, da v služaju, da jo najdejo mrtvo, ni nihče odgovoren za njeno smrt. Naivno dekle, trdno uverjeno, da gre le za neumno šalo, je podpisalo svojo — smrt — obsojdo. Dva dni kasneje je padlo kot zrtev perversnega „nadčloveka“, ki jo je zabodel z nožem. Sodišče je Okatova obsodilo na devet let ječe, ker seveda ni moglo vpoštevati dekletove izjave, da ni nihče kriv njene smrti.

× **Zastrupljenje na poroki.** V bližini Vilne na Poljskem se je te dni primeril tragičen slučaj. Na poroki nekega bogatega seljaka se je večina svatov zastrupila z alkoholom. Domnevajo, da je bilo vino otrovano in da gre za čin osvete. Trinajst oseb je že umrlo, enako število pa se jih bori s smrtjo. Oblasti so uvedle strogo preiskavo.

× **Madžari se boje češkega radija.** Madžarski listi navajajo v svojih radioprogramih vse mogoče oddaje postaje križem sveta, le Prage, Brna in Bratislave dosledno ne omenjajo nikjer. Madžarska publika ne sme vedeti, da imajo tudi Čehoslovaki svoje radiopostaje.

Koristno spanje.

Tašča: »Kaj, moja hči zdaj opoldne še spi?«
Zet: »Da, da. Pa nikar je ne budite. Ko spi, vsaj denarja ne razmetava.«

Stotine vodečih tvrdk izloži na

12. mednarodnem velesejmu
V WIENU (DUNAJ)

13. do 19. marca 1927.

najnovejše in najlepše izvedbe

dunajske mode

Obleke za gospode in dame, perilo, pleteno, vezeno in modno blago, klobuki, dežniki, čevlji, uporabnostno in luksuzno blago.

Dunajski krzneni modni salon.

BREZKONKURENČNE CENE! VELIKA IZBIRA! Veliki popusti na tu- in inozemskih železnih, na Donavi in v zračnem prometu. Vizum ni potreben. Z izkaznico velesejma in potnim listom svoboden prehod preko meje v Avstrijo.

Izkaznice za velesejem za ceno Din 40.— se dobe pri

Wiener Messe A. G. Wien VII.,

ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstr. konzulat, Turjaški trg 4; Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8; Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Ljubljana, Dunajska cesta 15 in Gospodarska cesta (dvorišče kavarnice »Evropa«.)

Se pripo-oč. — Izvršitev toč. na, cene zmerne, 78/T

Starine!

Kupujem po ljubiteljskih cenah starine, n. pr. tabernaklje, sekretarje, komode, garniture, skrinje, okrogle mize, lestence iz lesa, porcelan, srebro itd. — Nujne ponudbe na: Julij Huebmerhofen-Silbernagl, Zagreb, Illica 131 a. 369

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo!

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks livarniški, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

Sreča in blagostanje nas vseh

je odvisna največkrat od srečnega slučaja. Tak slučaj lahko doleti tudi tiste, ki kupijo srečke državne razredne loterije. Zrebanje III. razreda se vrši že 7. marca.

Vsi oni, ki želijo poskusiti svojo srečo

naj si takoj nabavijo srečke pri domačem zavodu, ZADRUŽNI HRANILNICI r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19. Zunanji naročniki naj nakažejo obnem z naročilom za celo srečko Din 300.—, za polovično Din 150.—, za četrtinko srečke Din 75.—. Po prejemu zneska srečke takoj odpošljemo.

Poleg številnih večjih dobitkov bo znašal glavni dobiček v naj-srečnejšem slučaju Din 660.000.

Madame si ne želi dece

Samo še danes

Pri vseh predstavah daje originalni pouk v pravilnem charlestonu

VVETTE in ROBERT prima bčelrina in ravnatelj baleta glasovitega »Edenpaviljona« v Berlenu.

Samo še danes

Maria Corda

Harry Liedtke

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Makulturni papir

kg a Din 5.—

prodaja uprava „Slov. Naroda“

Sobo oddam

dvema gospodoma. Električna luč. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 343

Pisalno mizo

dobro ohranjeno — takoj kupim. — Ponudbe pod »Pisalna miza/362« na upravo »Sloven-skega Naroda«.

12. dunajski mednarodni semenj

13. do 19. marca 1927.

(Tehnični semenj: 13. do 20. marca.)

Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles.

Posebna poljska razstava.

Tehnične novosti in iznajdbe. — Reklamna razstava.

Razstava poljedelskih vzorcev.

»Domača žival.«

(Razstava za rejo in negovanje živine.)

Razstava za hraniva in živila.

Vizuma za potni list ni treba! S sejmisko izkaznico in potnim listom prost prestop meje.

Precejšnje vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih, češkoslovaških in avstrijskih železnih, na donavskih in jadranskih parobrodih. Ogrski prehodni vizum kratkim potom pri prestopu meje. — Skozi CSR ni treba prehodnega vizuma. Sejemске izkaznice po 40.— Din pri

Wiener Messe A. G. Wien VII.,

ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstr. konzulat, Turjaški trg 4; Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8; Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Sostanovalca iščem.

170.— Din mesečno. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 344

Koncipijent

s petletno prakso želi v svrhu izpopolnjenja iste premeniti svoje mesto. — Cenj. ponudbe pod »Dobra praksa/364« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

eno ali dveh sob s kuhinjo išče miren in snažen zakonski par v novi ali stari hiši. — Ponudbe pod »Takojšnja vselitva/363« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

dveh sob takoj oddam v Rožni dolini Cesta V/33. 360

Posestvo naprodam

ali v najem. Hiša lepa, zidana, s petimi sobami, obokana klet in hlev. Zemlje dva orala, lep sadni vrt, pet minut od postaje, ozir. farnе cerkve. — Cena nizka. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 339

Dijaka ali dijakinjo

sprejemam takoj na stanovanje s popolno oskrbo. — Ponudbe pod »Dobra hrana/34« na upravo »Slov. Naroda«.

Štedilnik

dobro ohranjen — ceno naprodam. — Rožna dolina, Cesta VII/4 (pri Čehu). 372

Zgovornim gospodom in gospem

po vsej državi se nudi sijajen zaslužek! — Vprašanja na Agencijo Zagreb, Produljena Martičeva ulica 99. 147

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglajevanja in popravljanje »Glasbeno Matic« Konservatorij in druge institucije — se izgovarjajo od moje tvrdke. — Točno poštebna in zmerne cene; tudi na obroke. Izdevalce klavirjev R. W. Arbnik, Ljubljana, Hiltšerjeva ulica 5. 368